

Román előkészületek esetleges orosz betörésre.

Kolozsvár, június 7. A határmenti várme-
gyékben minden előkészületet megtettek a ro-
mánok arra nézve, hogy *egy esetleges orosz*
betörés készületlenül ne találja őket. Evégből
a községekben minden fogatot összeirtak és

megszámozták, hasonlóképp nyilvántartásba vet-
ték a háts- és igáslovakat, valamint a meg-
levő takarmánykészleteket, sőt a távoli várme-
gyékből is lázasan folyik a takarmánycikkek
szállítása.

Apponyi Albert szegedi díszpolgársága.

Szeged, június 7. (Sajdtudósítónktól.) Apponyi
Albert gróf június 14-én, szombaton este a buda-
pesti gyorsvonattal érkezik Szegedre, hogy elő-
adást tartson a Kültügyi Társaság vasárnapi
diszkozyülésén, a Belvárosi Moziban. A nagy
magyar államférfit a város közönsége nevében
a polgármester fogadja egy városatyákból ala-
kítandó küldöttség élén kinn az állomáson.
Apponyi Albert ugyanis díszpolgára Szeged vá-
rosának, régi díszpolgára. A törvényhatósági
bizottság 1906-ban választotta meg a város
díszpolgárává.

Sárguló irások, régi poros jegyzőkönyvek kö-
zött megtaláltuk Apponyi díszpolgárságára vo-
natkozó adatokat, amelyeket olyan érdekessé
tettek az elshant esztendő. 1906. óta alig
tizennégy esztendő telt el, de ez a tizennégy
esztendő hatalmas válaszfalakat emelt olyan
dolgok és nevek közé is, amelyeknek együt-
tartozásában valamikor senki sem mert volna
kétkedni. De hát az idő nagy építő és nagy
romboló. Új ideálokat, új meggyőződéseket épít
és régieket rombol szüntelenül. Furcsán esik
azért mégis, amikor a sárguló, poros irásokból
akárva-akaratlanul elének döbbennek ezek a
sohasem hitt változások.

Az 1906. esztendő decemberi közgyűlésére
tizenegy városatya a következő közös indítványt
terjesztette be:

A magyar történelem tanúsága szerint mindig akkor
adott Isten embereket nekünk, kik önmegtagadással és
tisztán a közjóért való igaz lelkesedéssel a haladás
biztos ösvényére vezették hazánk alkotmányos műkö-
dését, mikor a megsemmisülés távongó örvénye nem-
zetünket elnyeléssel fenyegette. A történelem megismét-
lődő eseményei a világ forgásának irányát egy óriási
körbe vonják össze. A legnagyobb veszélyben a leg-
közelebb volt mindig az Isten segítsége.

Hazánk alkotmányát az abszolutizmus elnyeléssel,
nemzetünk jövőjét a beállott nehéz helyzet tönkreté-
telével, anyagi és szellemi fejlődésünket végleges és
menthetetlen megsemmisítéssel fenyegették.

A magyar nemzeti alkotmány megmentéséért ugy-
szólván a tizenkettedik órában alakult ki a szövete-
zett ellenzék, hol leomlottak a pártkeretek arra az időre,
míg a haza alkotmányának biztosítása általános haza-
fias feladat volt. Testvérként ölelték egymást keblükre
a nemzeti érzületből áthatott pártvezérek, együttes
munkára szövetkeztek, miként egykor a honfoglaló
magyarok vezérei:

méltányolni a nevezetes Sándor érdemeit, inkább
csalogatta őket az, hogy az újságreklámok szerint
„a kioszkban nagyszerű cigányzene élvezhető”.
Mikor aztán egy-két féllityi kedvre derítette az
ideget és meginterpellálta a bérletet, hogy hol tar-
tózódik hát a cigányzene, a bérlet egykedvűen
döfött az ujjával a Kass terrassza felé:

— Ott szól a zene, de így távolosabbról sokkal
szölidébben élvezhető...

Igy aztán lassanként teljesen elszokott a vendég
és a vendéglős egyedül bámulhatta a holdat, amint
Tápé felől tolják fel az oláhok a vízből. Ez nagyon
költségtől látvány, de a legköltségtől lelkületű korcs-
máros is meg tudja, ha mindig magánosan kell
benne gyönyörködni. Utóljára ingyen se kellett a
kioszk senkinek s ez olyan lecsökkentés volt,
amilyen még az újszegedi vigadót se érte. (Pedig
mikor én ide kerültem Szegedre, huszonvalahány
éve, az is olyan sorban volt, hogy csak egy
pályázó akadt a bérletére, az is csak úgy, ha évi
szubvenciót biztosít neki a város vakmerő vállal-
kozása fejében.) Így végre egészen stilszerű vár-
rom lett az öreg magazinból, a minden szépért és
jóért hevülő nemes ifjúság belövellőzött gumí-
puskával az ablakait és így szabadon jöhettek-
mehettek benne a kísértetek, akikben azonban
a romantikára nem hajlamos rendőrség csak mind-
két nembeli csavargókat látott. Ennélfogva szigorú
városatyák újra elő akarták venni a rekonstrukció
csakányát, amikor előállt Tömörkény István, ugyis,
mint muzeumigazgató, ugyis, mint a tisztviselő-
egylet elnöke és megmentette a dűledéket az el-
mulástól.

Ambár ami a dűledéket illeti, nem tudom, melyik
fogja tovább bírni, a százötven éves kioszk-e, vagy
a huszonnyolc éves kulturpalota.

*Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt vezérő
lelke, gróf Andrássy Gyula, a 67-es alapon álló alkot-
mánypárti önzellen vezére és gróf Apponyi Albert, a
magyar parlament kitűnősége és a magyar nemzet világ-
hírű államférfia és büszkesége.*

Ezen nagy és önzellen férfiak nehéz munkája közben
a Rákóczi hagyományok lelkesedés ébrentartója egy
szent emlékek, II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai
hamvainak honi földre történt áthelyezésével felébresz-
tette a nemzet keblében azon kuruc érzelmeket, ame-
lyek egyedül lesznek képesek megvédeni hazánkat a
késő századoknak és utódaiknak. Egy emberélet nehéz
és kitartó küzdelmének eredménye ez, egyszersmind a
magyar nemzeti kormány hazafias munkálkodásának
egyik gyöngyszeme, melyből fény árad a szövetkezett
ellenzék vezéréből alakult kormányra és ezen eszme
hirdetőjére: *Thaly Kálmán kiváló tudósunkra is, tehát*
tisztelettel indítványozzuk, hogy Kossuth Ferenc, gróf
*Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert m. kir. minisz-
terek és Thaly Kálmán országgyűlési képviselő, a haza*
íránt szerzett kiváló érdemeik elismeréséül Szeged
szab. kir. város díszpolgárává választassanak és a
*díszpolgári oklevél részükre kiállítassék s annak ün-
nepélyes formában leendő átadására dr. Lázár György*
*kir. tanácsos, polgármester ur vezetése alatt összeállít-
tandó bizottság küldessék ki.*

Az indítvány alatt a következő ismert neve-
ket olvassuk:

*Szarvady Lajos, Becsey Károly, Obldth Lipót,
dr. Pap Róbert, dr. Kószó István, Sáry János,
Wimmer Fülöp, dr. Kern Lajos, László Gyula,
Sándy Géza és dr. Jedlicska Béla.*

Az indítványt a tanács pártoló javaslatl
terjesztette a közgyűlés elé. A közgyűlésről
felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint az indít-
ványt „osztatlan lelkesedéssel s szűnni nem
akaró éljenzéssel egyhangulag” fogadták el. A
díszpolgári oklevelek kiállítása körül felmerülő
költségek fedezeti alapjúl az előre nem lát-
ható rendkívüli költségekre előirányzott össze-
get, a rendkívüli alapot jelölték ki. A határozat
végrehajtásával a tanácsot bizta meg a
közgyűlés.

Három generális.

Napoleon, Joffre, Foch.

*Páris, június 3. (A Szeged kiküldött munka-
társától.)* Az Eiffel-torony látszik ide egészen
tisztán, nagyon közel lehet ide. Csak az Avenue
de la Bourdonnais-n kell végigmenni. Még a
rádió felvevő-állomás messzire, szerteszaladó
drótjainak lengése is látszik. Páris legszebb
helyére odalátszik Páris leghiresebb helye. A
legszebb: a *Dôme des Invalides*, a híres: az
Eiffel-torony.

A Place Vauban-en, ahogy megáll a taxi,
egy fa mögött előugrik valaki. Hadarni kezd
franciául, angolul, németül, képes lapot kínál
öt frankért. Már van, mondom és nem megy
el, ott marad szurtosan és rongyosan az Inva-
lidusok templomának lépcsőjénél és jön egé-
szén a Napoleon-sírig. Titkosan, rejtegetve mu-
tat valamit és kacsint hozzá, fönt egészen a
sirnál pornografikus képeket árul...

Aztán bent a márvány körnél. Lent a mély-
ben rozsdavörös márvány alatt fekszik Napo-
leon. Nincs egyetlen írás sem a siron, mégis
mindenki tudja. Lent van a mélyben, legalább
ugy tűnik elő. Lépcsőkön kell hozzá jönni.
Talán zárandokolni kell, mint Rómában a Szent
Lépcsőkön. És valami résen aransugár szalad
a sirra és bearanyozza. Meg kell állni itt a
körnél és rá kell könyökölni, Napoleon!

És állanak sokáig itt a nézők, leteszik a
Beedeckert a márványfalra, lapoznak benne, ol-
vasnak és lenéznek Napoleonra. És lassan men-
nek körbe-körbe és olvassák a márványpadló
fekete sorait ott a kriptá körül: Rivoli, Pyrami-
des, Marengo, Austerlitz, Jena, Friedland, Mos-
cowa, Wagram... A Napoleon-diadalok.

Aztán tovább, ahol Vauban nyugszik és
Turenne alszik. És még tovább, lefelé a lép-

A tanács következőkép szövegezte meg
Apponyi díszpolgári oklevelét:

Mi, Szeged szab. kir. város közönsége jelen oklevél
által adjuk mindazoknak tudtára, akiket illet, hogy mai
alulírott napon az 1886. évi XXI. t. c. 47. §-a alapján
folyó és rendkívüli ügyeinknek a törvényes formák
szerint való tárgyalásuk céljából rendes közgyűlésre
összegyülekezvén, ugyanakkor dr. Kószó István és
társai törvényhatósági bizottsági tagok által szabály-
szerű időben írásban beadott s a város tanácsa részé-
ről pártoló véleménnyel előterjesztett indítványnak osz-
tatlan lelkesedéssel egyhangulag történt elfogadása és
helyeslése mellett a magyar parlament kitűnőségét s a
magyar nemzet kiváló államférfiát és büszkeségét:
nagyapponyi gróf Apponyi Albert urat, ezidőszerint
vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztert a haza s
az alkotmány körül szerzett nagy érdemei elismeréséül
Szeged szab. kir. város díszpolgárává megválasztottuk
s öt mindazon jogokban, tiszteletekben és kiváltságok-
ban részesíteni határoztuk, melyek ezen tiszteletbeli
statussal törvény és jogszokás szerint összekötvék.

Mely határozatunkról gróf Apponyi Albert urat a
város pecsétjével ellátott ezen oklevél kiadása által
értesíteni rendeltük.

Kelt Szeged szab. kir. város törvényhatósági bizott-
ságának 1906. évi december hó 19-én tartott köz-
gyűlésében.

Az oklevelek megszővegezése után a tanács
ajánlatot kért néhány szegedi grafikustól az
oklevelek elkészítésére. A beérkezett ajánlatok
közül a tanács Raffay László felsőipari iskolai
tanár ajánlatát fogadta el és őt bizta meg az
oklevelek elkészítésével. Raffay László művészi
munkát produkált. A szöveget vastag perga-
menre rajzolta szines inícialekkel. Az oklevele-
ket barna-bőrbe kötötte. A bőrkötést kívül
Szeged város ezüst domborművi látképe dísz-
tette, belül zöldselyem dermatoid, a bőrn
aranszegélyű vonalozás. A bőrbekötött dísz-
okleveleket palisander-fából készült szürke já-
vor, amarant és puszpángfa berakással dísz-
ített dobozban helyezték el, amelynek belsejét
zöldselyempárnázás díszítette ezüstözött farral
és tükörfüveggel. Raffay László a négy egy-
forma díszoklevélért ezer korondt kapott a vá-
rostól. (De nagy pénz volt ez akkor!)

Amikor elkészültek az oklevelek, dr. Lázár
György polgármester összeállította azt a bizott-
ságot, amely 1907 nyarán, még a parlamenti
szünet előtt felutazott Budapestre és átadta az
okleveleket. A bizottság tagjai voltak Lázár
Györgyön kívül Bánffy Dezső, Reök Iván,
Becsey Károly, Szarvady Lajos, Kószó István,
Jászai Géza, Magyar Gábor és Gaál Endre.

csökön, ahol már a főhajó jön a megtépett
zászlókkal a magasban. Egy ércapu van itt
— mint a mesékben —, egy rokkant, ezüstös
szakállu katona ül szótalanul — talán régi
gárdista a sasok ezredéből? — és a kapu
fölött aranybetűk:

„Je désire que mes cendre reposent sur les
dords de la Seine au milieu de ce peuple
français que j'ai tant aimé...”

Napoleon-szavak a Szent-Ilonai végrendelet-
ből... És itt sincs egy szó fölírás sem, hogy „itt
nyugszik Napoleon”, vagy „itt pihen a császár”.
Csak az ércapu van és aranybetűk a ma-
gasban.

És még egyszer minden Beedeckeres-utas
megáll fönt a márvány-körmél és nézi a gulá-
kat a nyolc saroknál: Napoleon megtépett
zászlói az aranszasokkal.

Egy egész templom van itt. Sohasem miséz-
nek, sohasem harangoznak, — egy egész temp-
lom a halott Napoleonnak. Hogy mindenki, aki
erre jár, vegye le a kalapját.

És még egyszer le kell venni a kalapot.
Hátul, túl az Invalidusok templomán egy folyo-
són kell végig menni. A *Musée de l'Armée*-ba.
Mintha egybeépítették volna a halott császár
palotájával. Az első emeleten két terem van:
Salon de Louis XIV., és a másik — *Salon de*
Napoleon. Itt kell levenni a kalapot. Ki van
írva az ajtóra, ahogy az ember az előszobába
lép. Ez kis szürke tábla, így: „*Kérünk min-
den látogatót, ebben a teremben vegye le a*
kalapját.”

Az első szobában Napoleon hadserege. Üve-
ges szekrényben, kis papírmasé katonák. Ezer
egymásután: egy egész hadsereg. Gárdisták,